

Behov for sterkere fokus på lokal kulturutvikling

Innspill til statsbudsjettet 2012

Innledning

Norsk kulturforums hovedfokus er lokal kulturutvikling knyttet til hele bredden av kulturaktivitet og kulturpolitikk. Vi vil med dette melde inn tema vi oppfatter som viktige for våre medlemmer (kommuner, fylkeskommuner, kulturorganisasjoner og – institusjoner), og deres tilrettelegging- og utvikling for et godt lokalt kulturliv over hele landet.

Norge fikk egen kulturlov i 2007. Denne sier at det offentlige skal bidra til at alle har anledning til å delta i kulturaktiviteter og oppleve et mangfold av kulturuttrykk. Det er fremdeles mange lokalsamfunn som sliter med å oppfylle kulturlovens intensjoner.

I ny plan og bygningslov er kultur tatt med blant temaene som skal behandles i kommunplanens samfunnsdel, noe som legger ytterligere føringer for kommunenes helhetlige og langsiktige kulturutviklingsarbeid.

Norsk kulturforum har laget tre ulike velednings-/inspirasjonshefter for dette arbeidet:

- 2008: [Kulturlova. Lov om offentlige styresmakters ansvar for kulturverksemd](#)
- 2009: [Kulturpolitikk for fremtiden. Inspirasjonsdokument for lokal kulturutvikling](#)
- 2010: [Helt eller stykkevis og delt? Kulturpolitikk for barn og unge](#)

Utfordringer

Norge trenger et bredt lokalt kulturløft der både bredde, kvalitet og profesjonalitet er naturlige elementer. Det er i denne sammenheng viktig å fokusere på behovet for kulturfaglige tilretteleggere og utviklere i alle kommuner. Mange kommuner mangler denne kompetansen i dag. Det bør satses målrettet på kompetanseheving og nyrekruttering.

Vellykket nasjonal kulturpolitikk forutsetter sterkere samordning på tvers av nivåene.

Økningene på statsbudsjettet til institusjoner, prosjekter og tiltak forutsetter gjennomgående økte utgifter til de samme prosjektene, tiltakene og institusjonene i lokale og regionale kulturbudsjetter. Selv om kommunesektoren ønsker økte bevilgninger til disse formålene, ser vi dessverre et misforhold mellom de statlige økningene på kulturbudsjettet og kommunesektorens mulighet til å følge opp. Det er paradoksalt at positive økninger i statlige bevilgninger kan gi negative ringvirkninger for lokalt kulturliv. Dette er utilsiktede konsekvenser av en positiv satsing på kultur. Vi tror dette kan unngås med tettere dialog mellom stat, fylkeskommune og kommune.

Vellykket nasjonal kulturpolitikk forutsetter mer kunnskap om lokalt kulturliv

Høsten 2009 kom rapporten *Lokalt kulturliv i endring*. Våren 2010 kom delrapporten *Kommunal kultursektor i endring* fra det samme prosjektet. Rapporten fra kommunesektoren viser med all tydelighet at mange ønsker å bruke kultur, men færre ser sammenhengen mellom å bruke kultur og å bygge kulturen som skal brukes.

Rapporten viser at 46% av kommunene ikke har egne kulturavdelinger, og at svært mange kommuner ikke har kulturfaglige tilretteleggere med hovedansvar for helhetlig og langsiktig kulturplanlegging og -utvikling.

I forbindelse med Norsk kulturforums landskonferanse ble det utarbeidet en rapport om [Lokal kulturutvikling i Nordisk perspektiv](#) som underbygger noen av de samme utfordringene som synliggjøres i prosjektet *Lokalt kulturliv i endring*.

Vellykket nasjonal kulturpolitikk forutsetter kompetanse

Kultur omfatter mange fagområder med et bredt spekter av profesjonelle utøvere. Mange av dem har lang og høy utdanning. Vi mangler imidlertid rammene for å gi dem arbeid og oppdrag og bruke deres kompetanse i samfunnsutviklingen. Mange av dem møter kommuner uten kompetanse på deres arbeidsområde og uten forståelse for deres potensiale som medspillere for lokal kulturutvikling. Alle kommuner trenger kulturfaglig tilrettelegger og –utviklerkompetanse som bidragsytere til god samfunnsutvikling til innbyggernes beste.

Vellykket nasjonal kulturpolitikk forutsetter steder for kultur

I rapporten *Kommunal kultursektor i endring* framgår det at blant kommunenes viktigste kulturarenaer er samfunnshus og kirker brukt langt oftere enn kulturhusene. I tillegg er idrettsanlegg, skoler og bibliotek mye brukt. Diskusjonen om og finansieringen av hus for kultur bør i større grad enn i dag avspeile disse forholdene slik at alle kommuner har egnede lokaler til hele spekteret av kulturaktiviteter og tiltak.

Vellykket samfunnsutvikling forutsetter bredde, kvalitet og profesjonalitet også i kulturlivet

Mange kommuner mangler i dag den faglige tilretteleggerkompetansen som trengs for at kulturlivet skal utvikle seg i tråd med samfunnsutviklingen, intensjonene i kulturloven og befolkningens forventninger. Dette vanskeliggjør også fylkeskommunenes arbeid som regional utvikler. Når kommunene mangler denne kompetansen, vanskeliggjøres også arbeidet med satsingsområder som, kultur og nærings, stedsutvikling, omdømmebygging med mer. På samme måte vil det frivillige kulturlivet preges av manglende samarbeidspartnere og støttespillere i det offentlige.

Oslo 18. februar 2011

Med vennlig hilsen
Norsk kulturforum

Jorunn Bø
Styreleder

Åse V. Festervoll
Generalsekretær